

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Společnost pro studium neziskového sektoru o.s., Sídlo: Gorkého 60, 602 00 Brno, IČ: 27031977

Kancelář a adresa pro korespondenci: Vinařská 3, 603 00 Brno, tel.: +420 542 210 075, fax: +420 542 210 075, <http://www.e-cvns-projekt.cz>

ANOTACE SEMINÁŘŮ PODZIMNÍHO VZDĚLÁVACÍHO KURZU

5.11. – 6. 11. 2010, 12. 11. – 13. 11. 2010

TEORIE A PRAXE VÝZKUMU NEZISKOVÉHO SEKTORU A OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI

ZDROJE INFORMACÍ A METODY VÝZKUMU V SOUČASNÉ HISTORICKÉ VĚDĚ

Termín:

pátek 5. 11. 2010, 9 – 14 hod.

Garant:

Doc. Mgr. Lukáš FASORA, Ph.D.

Vyučující:

PhDr. Libor Blažek, Doc. Mgr. Lukáš Fasora, Ph.D., Mgr. Denisa Nečasová, Ph.D.

Místo konání:

Archiv města Brna, Přední 2, 618 00 Brno – Černovice.

Metody výzkumu občanské společnosti v tzv. liberální a postliberální éře 1848-1938

Studenti získají základní přehled o metodách výzkumu tématu v ČR, Německu a Rakousku včetně konkrétních ukávek výstupů z těchto projektů. Půjde např. o představení metod opřených o sociologický konstrukt Maxe Webera (třídní společnost), Karla Mannheima (koncept generace) a pokusů o jejich inovativní rozvoj s ohledem na poptávku historické vědy např. z díla Jürgena Kocky, Hanse-Ulricha Wehlera a Klause Tenfelde. Z domácích přístupů budou prezentovány hlavně práce orientované etnosymbolisticky (J. Štaif), opřené o metodu kolektivního biogramu (P. Kladiwa, L. Fasora) a metody literárněhistorické (M. Řepa). Studentům budou na konkrétních případech demonstrovány možnosti práce s archivními prameny a poskytnuty obecné informace o fungování archivu.

Možnosti zkoumání občanské společnosti v 2. polovině 20. století

Interaktivní seminář se zaměří na prameny a metody využitelné při zkoumání občanské společnosti v daném období. Soustředí se zejména na dostupnost pramenů, představí základní typy pramenů využitelné ke studiu občanské společnosti a nastíní i jejich limity. S tím bude také souviset stručné představení metod užívaných historií při interpretaci těchto pramenů. Celý seminář bude vzhledem k místu konání – Archivu města Brna – zaměřen především prakticky. Účastníci a účastnice semináře si budou moci jednotlivé materiály prohlédnout, příp. vyzkoušet „historický výzkum v malém“. Na závěr semináře budou rovněž nastíněni hlavní důvody přínosu historické perspektivy pro studium uvedené problematiky.

Proměny občanského sektoru v 20. století

Přednáška se bude věnovat otázce občanské společnosti v éře komunistického režimu. Zcela zásadním elementem se zde ukazuje být existence masových organizací jakožto hlavních činitelů „dobrovolného sdružování“ a zároveň i nástrojů k prosazování politiky KSČ. Přednáška představí základní formální a obsahové aspekty masových organizací, včetně jejich provázanosti s KSČ. Zaměří se rovněž na samotný pojem občanské společnosti a jeho problematické užívání v daném období.

Doporučená studijní literatura:

Fasora, L. a Kladiwa, P. 2004. *Obecní samospráva a lokální elity českých zemí 1850-1918. Koncept a dílčí výsledky výzkumu*. ČČH 2004, 4, s. 796-826

Haas, H. 1994. *Kleinstadtbürgertum in Niederösterreich. Horn, Eggenburg, Retz um 1900*. Wien 1994

Janák, J. 1992. Spolky v českých zemích do roku 1951. in: *Politické strany a spolky na jižní Moravě*. Brno 1992, s. 59–93.

Kalinová, L. 2007. *Společenské proměny v čase socialistického experimentu. K sociálním dějinám v letech 1945–1969*. Praha 2007.

Kaplan, K. 2002. *Kořeny československé reformy 1968*. I–IV, Brno 2002.

Kannonier, R. 1983. „Milieu“ – Arbeiteralltagskultur – Arbeiterkultur. Methodologische Überlegungen zum Thema „Arbeiterkultur“. In: Konrad, Helmut (Hg.): *Geschichte als demokratischer Auftrag*. Wien 1983, s. 77-117

Kladiwa, P. 2002. *Stav bádání k problematice formování a vývoje občanské společnosti v 19. (18.) století. Srovnání frankfurtského, bielefeldského a vídeňského projektu na téma Bürgertum*. Slezský sborník 2002, 2, s. 124-143

Machačová, J. a Matějček, J. 2002. *Nástin sociálního vývoje českých zemí 1781 – 1914*. Opava 2002

Machačová, J. a Matějček, J. 2008. *Problémy obecné kultury v českých zemích 1781-1989*. Kutná Hora – Opava 2008

Nipperday, T. 1976. Verein als soziale Struktur in Deutschland im späten 18. und frühen 19. Jahrhundert. Eine Fallstudie zur Modernisierung I. In: Týž (Hg.): *Gesellschaft, Kultur, Theorie*. Göttingen 1976, s. 174-205

Reulecke, J. (Hg.). 2003. *Generationalität und Lebensgeschichte im 20. Jahrhundert*. München 2003

Schmidt, J. 2005. *Begrenzte Spielräume. Eine Beziehungsgeschichte von Arbeiterschaft und Bürgerum am Beispiel Erfurt 1870-1914*. Göttingen 2005

Štaif, J. 2007. *Die Unternehmerbourgeoisie und Wirtschaftseliten in der tschechischen Historiographie nach dem Jahr 1945. Methodologische und thematische Bilanz der Forschung. Prager wirtschafts- und sozialhistorische Mitteilungen*. volume 8, 2007-2008, s. 69-78

Welskopp, T. 1993. *Von der verhinderten Heldegeschichte des Proletariats zur vergleichenden Sozialgeschichte der Arbeiterschaft – Perspektiven der Arbeitergeschichtsschreibung in den 1990er Jahren*. Zeitschrift für Sozialgeschichte des 20. und 21. Jahrhunderts, 2, 1993, s. 34-53.

TEORIE A PRAXE VÝZKUMU SOCIÁLNÍCH Hnutí A OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI TERMÍN:

Termín:

sobota 6. 11. 2010, 9 – 16 hod

Garant:

Doc. PhDr. Ing. Ondřej Císař, Ph.D.

Vyučující:

Doc. PhDr. Ing. Ondřej Císař, Ph.D., Mgr. Milan Hrubeš, Mgr. et Mgr. Jiří Navrátil

Místo konání:

Ekonomicko-správní fakulta MU Brno, Lipová 41a, 602 00 Brno-Pisárky. **S 21 (5. patro)**.

Příprava výzkumu a analýza protestních událostí

V rámci této přednášky nejprve studenti získají základní vhled do požadavků na systematickou výzkumnou práci. V této části tak budou diskutovány základní atributy sociálněvědného výzkumu (výzkumná otázka, práce s teorií, research design, operacionalizace). Ve druhé části přednášky budou studenti seznámeni se základy analýzy protestních událostí jako jednoho z velmi rozšířených nástrojů analýzy politicky orientovaného segmentu občanské společnosti. Analýza protestních událostí bude zasazena do kontextu dalších technik získávání a zpracování dat, na které se zaměří následující přednášky tohoto bloku. Uvedená problematika bude ilustrována konkrétními příklady výzkumu kolektivního jednání v České republice.

Dotazníkové šetření ve výzkumu aktérů občanské společnosti

V rámci této přednášky bude představena jedna z klasických technik získávání dat pro výzkum občanské společnosti a sociálních hnutí – dotazníkové šetření. Účastníci budou uvedeni do základní problematiky tvorby, distribuce, zpracování a analýzy dotazníků při výzkumu sociálních hnutí a neziskového sektoru, a to ve dvou základních rovinách. Jednak půjde o výzkum samotných kolektivních aktérů (dotazníkové šetření organizací), jednak o analýzu postojů populace k neziskovému sektoru (dotazníkové šetření na individuální

úrovni). Celá problematika bude průběžně ilustrována na konkrétních příkladech výzkumu sociálních hnutí v České republice a na probíhajícím srovnávacím výzkumu středo a východoevropských občanských společností.

Metody a možnosti výzkumu rámování

Závěrečná přednáška tohoto bloku se zaměří na analýzu rámování a metody, které se k výzkumu rámování využívají. V první řadě se studenti seznámí s teorií rámování (Snow, Benford a Gamson), aby získali základní přehled o důležitých pojmech i problémech a kritice teorie rámování. V druhé části přednášky, která bude tvořit její vlastní jádro, se budeme věnovat konkrétním výzkumným metodám. Zaměříme se jak na kvalitativní, tak kvantitativní metody. Více prostoru budeme však věnovat kvalitativním metodám. Cílem bude ukázat, jaké možnosti jednotlivé metody přinášejí. Rovněž se zaměříme i na slabé stránky, resp. limity, na které tyto metody narážejí. K tomu bude využito konkrétních příkladů ze studií či výzkumných prací autorů věnujících se analýze rámování.

Doporučená studijní literatura:

Benford, R. D. a Snow, D. A. 2000. „Framing Process and Social Movements!“ An Overview and Assessment. *Annual Review of Sociology* Vol. 26, N. 1, pp. 611-639.

Císař, O. 2008. *Politický aktivismus v České republice. Sociální hnutí a občanská společnost v období transformace a evropeizace*. Brno: CDK.

Císař, O. 2010. “Externally Sponsored Contention: The Channelling of Environmental Movement Organisations in the Czech Republic after the Fall of Communism.” *Environmental Politics*, 19, 5, s. 736–755.

Duyvendak, J. W. 1995. *The Power of Politics: New Social Movements in France*. Boulder: Westview Press.

Ekiert, G. a Kubik, J. 2001. *Rebellious Civil Society: Popular Protest and Democratic Consolidation in Poland, 1989-1993*. Ann Arbor: The University of Michigan Press.

Fisher, K. 1997. „Locating frames in the discursive universe.“ *Sociological Research Online*, Vol. 2, N. 3, pp. 1-30.

Gamson, W. A., Fireman, B. a Rytina, S. 1982. *Encounters with Unjust Authority*. Homewood, IL: Dorsey Press.

Howard, M. M. 2003. *The Weakness of Civil Society in Post-Communist Europe*. Cambridge: Cambridge University Press.

Johnston, H. a Noakes, J. A. 2005. *Frames of protest : social movements and the framing perspective*. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers.

Johnston, H. 1995. „A Methodology for Frame Analysis: From Discourse to Cognitive Schemata“ In Johnston, Hank and Bert Klandermans (eds.) *Social Movements and Culture*. Minneapolis: University of Minnesota Press, pp. 217-246.

Kaldor, M. 2003. *Global Civil Society: An Answer to War*. Cambridge: Polity Press, 2003.

Klandermans, B. a Staggenborg, S. (eds.) 2002. *Methods of Social Movement Research*. Minneapolis: University of Minnesota Press.

Kriesi, H., et al. 1995. *New Social Movements in Western Europe: A Comparative Analysis*. London: UCL Press.

Kriesi, H. 2004. "Political Context and Opportunity." In *The Blackwell Companion to Social Movements*, eds. David Snow, Sarah Soule, and Hanspeter Kriesi. Malden, Oxford, Carlton: Blackwell Publishing, 67-90.

McAdam, D., Tarrow, S. a Tilly, Ch. 2001. *Dynamics of Contention*. Cambridge: Cambridge University Press.

Norris, P. 2002. *Democratic Phoenix: Reinventing Political Activism*. New York: Cambridge University Press.

Putnam, R. D. 1995. „Bowling Alone: America’s Declining Social Capital.“ *Journal of Democracy* 6 (1): 65–78.

Snow, D. A., Rochford, E. B., Worden S. K. (Jr.) a Benford, R. D. 1986. „Frame Alignment Processes, Micromobilization, and Movement Participation“. *American Sociological Review*, Vol. 51, N. 4, pp. 464-481.

Steinberg, M. 1999. „The Talk and Back Talk of Collective Action: A Dialogic Analysis of Repertoires of Discourse among Nineteenth Century English Cotton Spinners“. *American Journal of Sociology*, Vol. 105, N. 3, pp. 736-780.

Tarrow, S. 1998. *Power in Movement. Social Movements and Contentious Politics, 2nd edition*. Cambridge: Cambridge University Press.

Tilly, Ch. a Tarrow, S. 2007. *Contentious Politics*. Boulder, London: Paradigm Publishers.

Tilly, Ch. 2004. *Social Movements, 1768-2004*. Boulder, London: Paradigm Publishers.

EKONOMICKÝ VÝZKUM NEZISKOVÉHO SEKTORU

Termín:

pátek 12. 11. 2010, 9 – 16 hod

Garant:

Ing. Vladimír Hyánek, Ph.D.

Vyučující:

Ing. Vladimír Hyánek, Ph.D., Ing. Zuzana Prouzová, Mgr. Simona Škarabelová, Ph.D.,

Místo konání:

Ekonomicko-správní fakulta MU Brno, Lipová 41a, 602 00 Brno-Pisárky. **S 6 (4. patro).**

Mapování neziskových organizací v České republice

Ekonom nemůže zkoumat neziskový sektor, nemá-li dostatečně spolehlivá data. Bohužel, informace ekonomického charakteru o neziskovém sektoru, které měla odborná česká veřejnost po dobu dlouhých více než deseti let k dispozici, lze označit přinejlepším za dílčí, omezené a nepřesné. Proto se tým CVNS rozhodl, že tuto mezeru zaplní. Tato prezentace rekapituluje metodologii a přínos hlavních nástrojů mapování, resp. jednotlivých projektů uskutečňovaných postupně od roku 2003. Jedná se zejména o projekty zaměřené na ekonomiku jednotlivých neziskových právních forem, jako jsou nadační subjekty, církve a náboženské společnosti, obecně prospěšné společnosti a občanská sdružení.

Specifické místo potom zaujímá projekt Rozbor financování NNO z vybraných veřejných rozpočtů, jehož cílem bylo vylepšit statistické sledování poskytnutých dotací ze všech veřejných rozpočtů.

Nezanedbatelným problémem neziskového sektoru je jeho transparentnost. Publikování výročních zpráv je jedním ze základních pilířů transparentnosti neziskových organizací, přesto byla a částečně stále je situace v této oblasti nepříliš uspokojivá. Součástí prezentace proto je i tento významný prvek veřejné kontroly neziskového sektoru.

Satelitní účet neziskových institucí a další ekonomické zdroje dat o neziskových organizacích

Interaktivní seminář se zaměří na ekonomické zdroje dat využitelné nejenom pro ekonomické analýzy neziskového sektoru. Soustředí se zejména na dostupnost a kvalitu statistických zdrojů dat (jenž byly získány za účelem popisu určitého stavu v národním hospodářství) a nastíní i jejich limity. Převážná část semináře se bude zabývat národním účetnictvím a jeho nadstavbou satelitním účtem neziskových institucí. Jedná se o makroekonomické statistické popisné modely popisující národní hospodářství jako živý organismus, v němž probíhají nejrozmanitější pohyby zboží a služeb, transakce rozdělování a přerozdělování důchodů a finanční transakce. Tyto nástroje mají schopnost kvantifikovat velikost a místo působení neziskových organizací a zobrazit tak jejich roli ve společnosti. Účastníci si také vyzkouší vyhledávání informací v Satelitním účtu neziskových institucí.

Neziskové organizace ve veřejných službách

Neziskové organizace ve veřejných službách byl projekt Grantové agentury ČR, který tým CVNS ve spolupráci s ESF MU zpracovával v letech 2005 – 2007. Přednáška se zaměří na prezentaci hlavních zjištění tohoto výzkumu, jehož cílem bylo vyjádřit podíl nestátních neziskových organizací ve veřejných službách. Konkrétně bude řeč o veřejných službách v oblasti kultury, sociálních služeb, školství, zdravotnictví a životního prostředí. Součástí přednášky bude i zaměření na zdroje dat, která byla při výzkumu využita, a na jejich vypovídací schopnost.

Doporučená studijní literatura:

Bernardová, D. a Rosenmayer, T. 2005. *Zavádění satelitního účtu neziskových institucí v ČR. Statistika*, 2005, roč. 42, č. 5, s. 426–434

Brhlíková, P. 2004. *The nonprofit sector in the Czech republic*. 1st. ed. Praha : CERGE-EI, 2004. 35 p.

ČSÚ. 2009. *Satelitní účet neziskových institucí*. [Online] 2009. Dostupné na [www: http://dw.czso.cz/pls/rocenka/rocenka.indexnu_sat](http://dw.czso.cz/pls/rocenka/rocenka.indexnu_sat).

Frič, P., Deverová, L., Pajas, P. a Šilhánková, H. 1998. *Defining the Nonprofit Sector : The Czech Republic*. 1st. ed. Baltimore: The John Hopkins Institute for Policy Studies, 1998. 22 p. ISBN 1-886333-32-7

Hladká, M. a Křivánek, M. 2008. *Ekonomické výsledky vybraných právních forem neziskových organizací v roce 2005 (Společenství vlastníků jednotek, Stavovská organizace – profesní komora, Komora s výjimkou profesních komor, Zájmové sdružení právnických osob a Honební společenstvo)*. 1. vyd. Brno: Společnost pro studium neziskového sektoru, 2008, 28 s. ISBN 978-80-904150-0-3

Hronová, S., Fischer, J., Hindls, R. a Sixta, J. 2009. *Národní účetnictví : Nástroj popisu globální ekonomiky*. Praha : Nakladatelství C.H.Beck, 2009. str. 326. ISBN 978-80-7400-153-6. Hyánek, V., Rosenmayer, T. 2005. *Ekonomické výsledky neziskových organizací v ČR* [online]. Dostupné na [www: http://www.e-cvns.cz/soubory/CVNS_-_autorská_studie.pdf](http://www.e-cvns.cz/soubory/CVNS_-_autorská_studie.pdf)

Hyánek, V., Prouzová, Z., Škarabelová, S. a kol. 2007. *Neziskové organizace ve veřejných službách*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007, 292 s. ISBN 978-80-210-4423-4

Prouzová, Z. 2006. *Podíl neziskových organizací v odvětvových statistikách v roce 2004* [online]. Dostupné na [www: <http://www.e-cvns.cz/soubory/Podil_NO_odvetvove_statistiky_2004.pdf>](http://www.e-cvns.cz/soubory/Podil_NO_odvetvove_statistiky_2004.pdf)

Prouzová, Z. 2007. Podíl a význam neziskových organizací na pracovním trhu s veřejnými službami a trhu poskytovatelů veřejných služeb. In *Svět práce a kvalita života v globalizované ekonomice*. Praha : VŠE, 2007. s. 152-161. 9 s. Dostupné na [www: http://www.e-cvns.cz/soubory/Prouzova_Zuzana_Contribution_VSE_070907.pdf](http://www.e-cvns.cz/soubory/Prouzova_Zuzana_Contribution_VSE_070907.pdf)

Prouzova, Z. 2010. *Rozbor financování neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2008* [online]. Praha. RVNNO. Dostupné na [www: <http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/publikace/rozb_2008.pdf>](http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/publikace/rozb_2008.pdf)

Rosenmayer, T., et al. 2002. *Ekonomické výsledky nadačních subjektů v roce 2002*. 1. vyd. Brno: CVNS, 2004, 32 s. ISBN 80-239-3404-X

Rosenmayer, T. a Kujová, I. 2003. *Ekonomické výsledky obecně prospěšných společností v roce 2003*. 1. vyd. Brno: CVNS, 2005, 32 s. ISBN 80-239-5047-9

Rosenmayer, T. 2004. *Ekonomické výsledky občanských sdružení v roce 2004*. 1. vyd. Brno: CVNS, 2006, 24 s. ISBN 80-239-7670-2

Salamon, M. L. a Anheier, K. H. 1997. *Definiting the nonprofit sector : a cross-national analysis*. 1st. ed. Manchester : Manchester University Press, 1997. 526 p. ISBN 0-7190-4902-4.

Skovajsa, M. a kol. 2010. *Občanský sektor : organizovaná občanská společnost v České republice*. 1. vyd. Praha : Portál, 2010. str. 376. ISBN 978-80-7367-681-0.

Svoboda, F. a Rosenmayer, T. 2004. *Úvod do ekonomiky církevních organizací*. 1. vyd. Brno: CVNS, 2004, 16 s. ISBN 80-239-3770-7

Svoboda, F. 2007. *Legislativní prostředí pro činnost církví a náboženských společností*. 1. vyd. Brno: CVNS, 2007, 20 s. ISBN 978-80-239-8481-1

Rosenmayer, T. 2006. *Koncepce zveřejňování výročních zpráv neziskovými organizacemi*. Dostupné na www: http://www.e-cvns.cz/soubory/Koncepce_zverejnovani_VZ_NO.pdf

United Nations. 2003. *Handbook of national accounting: Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts*. New York : United Nations Publication, 2003. str. XXX. Sales No. E.030XVII.9.

MOŽNOSTI PŮSOBENÍ NEZISKOVÉHO SEKTORU V ROZHLASOVÉM VYSÍLÁNÍ

Termín:

sobota 13. 11. 2010, 9 – 16 hod

Garant:

JUDr. Mgr. Martin Škop, Ph.D.

Vyučující:

Bc. MgA. Jan Motal, Petr Salamon, JUDr. Martin Škop, Ph.D., Bc. Helena Tolárková

Místo konání:

Ekonomicko-správní fakulta MU Brno, Lipová 41a, 602 00 Brno-Pisárky. **S 21 (5. patro)**.

Česká scéna komunitního vysílání

V rámci této přednášky se podíváme na historii, vývoj a současný stav komunitního vysílání v České republice. Pozornost bude věnována počátku devadesátých let a vývoji v té době, kdy došlo k nejprve k rozmachu zajímavých alternativních projektů, které se ale posléze přeměnily v obyčejné komerční stanice. Dále následným vývojem komunitního vysílání s ohledem k nejvýraznějším stanicím (tj Rádio Proglas, Rádio Student a Rádio Akropolis). Ke konci přednášky se podíváme i na současný stav komunitního vysílání s tím, že je scéna komunitního vysílání značně slabá. Krátce se zmíním o občanských sdruženích Komunitní Rádía a Rádio Expert, rovněž také o možných pozitivních dopadech komunitního vysílání v České republice.

Praktická stránka komunitního vysílání - technický a administrativní prostor, včetně případných úskalí autorského práva

Přednáška je úvodem do základů problematiky organizace komunitního rádia, a to s důrazem na administrativní, technická a programová specifika v prostoru České republiky. Účastníci budou seznámeni s možnostmi komunitního vysílání ve vztahu k ekonomickým podmínkám (profesionální studia / nízkorozpočtové vysílání), s problematikou právních a administrativních souvislostí (licence, vysílání po internetu, autorský zákon a komunikace s kolektivními správci), se základní problematikou práce s lidskými zdroji v tomto druhu vysílání, programotvornými specifiky a pedagogickými aspekty vysílání spojeného s komunitou studentů. Teze budou demonstrovány na případu studentského rádia Masarykovy univerzity Rádio R a slovenského rádia TLIS, přednáška však nabídne i obecnější kontext a výhledy.

Příklady fungování a regulace komunitního vysílání v zahraničí. Právní regulace komunitního vysílání v ČR

Přednáška se zaměří na porovnání fungování tzv. komunitních médií a jejich právní regulaci v České republice (v tomto případě včetně návrhů na možná zlepšení právního rámce) a v jiných relevantních zemích, kde komunitní média fungují. Přednáška se rovněž pokusí zobecnit regulativní přístupy ke komunitnímu vysílání a možným dopadům, které to může mít na tuto mediální scénu.

Doporučená studijní literatura:

Howley, K. 2005. *Community Media: People, Places, and Communication Technologies*. New York: Cambridge University Press 2005.

Maršík, J. 1999. *Výběrový slovníček termínů slovesné rozhlasové tvorby*. Praha : Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 1999.

Navrátil, K. (ed.). 2006. *Čtrnáct kapitol o rozhlase*. Praha: Literární akademie 2006.

Perebinosoff, P., Gross, L. S. a Vane, E. T. 2005. *Programming for TV, radio, and the Internet :strategy, development, and evaluation*. Edited by Brian Gross. 2nd ed. Boston : Focal Press, 2005

Relevantní normy:

Zákon číslo 121/2000 Sb., o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů.

Council of Europe, Committee of Ministers, Decl-11.02.2009E: Declaration of the Committee of Ministers on the role of community media in promoting social cohesion and intercultural dialogue.

European Parliament resolution of 25 September 2008 on Community Media in Europe (2008/2011(INI)): T6-0456/2008